AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA INTELECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Raportul de monitorizare a pieței proprietății industriale pentru anul 2020

Chișinău 2021

PRELIMINARII

Raportul de monitorizare a pieței proprietății industriale pentru anul 2020 (în continuare - Raport) a fost elaborat în corespundere cu prevederile pct. 1.5.1. al Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 375/2018.

În lucrare sunt prezentați principalii indicatori statistici privind tendințele pieței obiectelor de proprietate industrială gestionați de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI): depunerea cererilor de protecție, protecția acordată pentru diferite obiecte de proprietate industrială (OPI) și menținerea în vigoare a acestora. Indicatorii care reflectă menținerea în vigoare a OPI protejate pe teritoriul Republicii Moldova reprezintă oferta pieței proprietății industriale.

Studierea indicatorilor după diferite criterii - categorii de titulari de drepturi, domenii de interes, originea geografică a obiectelor protejate etc. pot servi atât la estimarea potențialului competitiv și inovațional sub aspect național, sectorial și instituțional, cât și la prognozarea pieței interne în baza comportamentului corporativ de promovare a produselor, serviciilor și tehnologiilor noi.

Sursele informaționale, utilizate la elaborarea Raportului, sunt datele statistice din bazele de date OPI deținute de către AGEPI și datele statistice privind eliberarea și menținerea brevetelor de invenții eurasiatice prezentate de către Organizația Eurasiatică de Brevete (OEAB).

I. CONSTITUIREA PIEȚEI PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE

Cei mai importanți indicatori statistici privind funcționarea Sistemului național de proprietate intelectuală sunt strâns legați de activitățile economice, investiționale și inovaționale, ce caracterizează deopotrivă maturitatea economiei de piaţă, mediul concurenţial, interesul producătorilor autohtoni și străini de a-și dezvolta afacerile în Republica Moldova.

Informația generalizată privind cererile de brevetare/înregistrare/validare depuse pe parcursul întregii perioade de funcționare a Sistemului național de proprietate intelectuală (1993-2020), este expusă în *Tabelul 1*. Din totalul de 168495 de cereri depuse, cea mai mare parte – 139180 (82,6%) se referă la mărci, după care urmează cererile de brevet de invenție, inclusiv cererile de brevet de invenție de scurtă durată, cererile de înregistrare a modelelor de utilitate și solicitările de validare a brevetelor europene – 13480 (8%), cererile de înregistrare a desenelor și modelelor industriale – 10445 (6,2%) etc. Totodată, 25,6% din totalul de cereri depuse le revin solicitanților naționali, iar celelalte 74,4 – solicitanților străini, care au acționat atât prin procedura națională, cât și internațională, în baza tratatelor internaționale corespunzătoare.

Tabelul 1

Depunerea cererilor de brevetare/înregistrare/validare a OPI (01.01.1993-31.12.2020)

OPI	Cereri depuse		Total	%
	solicitanţi naţionali	*solicitanţi străini*		
Mărci	32648	106532	**139180**	82,6
Desene şi modele industriale (DMI)	2194	8251	**10445**	6,2
Brevete de invenţii (BI)	5553	1035	**6588**	3,9
Brevete de invenţii de scurtă durată (BISD)	2024	34	**2058**	1,2
Solicitări de validare a brevetelor europene		4566	**4566**	2,7
Modele de utilitate (MU)*	235	33	**268**	0,2
Soiuri de plante (SP)	489	60	**549**	0,3
Denumiri de origine (DO)	11	1077	**1088**	0,7
Indicații geografice (IG)	11	3741	**3752**	2,2
Specialități tradiționale garantate (STG)	1		**1**	0,001
Total	**43166**	**125329**	**168495**	100,0
%	25,6	74,4	100,0	

** Cererile pentru modele de utilitate au fost recepţionate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 50/2008 privind protecţia invenţiilor (04.10.2008), iar începând cu această dată se recepţionează cereri de brevet de invenție de scurtă durată. Titlurile de protecţie pentru modele de utilitate s-au acordat până în anul 2009 pe măsura examinării tuturor cererilor de protecţie depuse.*

Din totalul de peste 145 de mii de obiecte de proprietate industrială care au obținut protecție (datele sunt expuse în *Tabelul 2*), 118546 (81,3%) sunt mărci, 12453 (8,6%) – invenții, inclusiv invenții protejate prin brevet de scurtă durată, brevete eurasiatice, brevete europene validate și modele de utilitate, 9620 (6,6%) – desene și modele

industriale etc. Raportul dintre OPI aparținând titularilor naționali și celor străini este respectiv de 17,6% la 82,4%.

Tabelul 2

Brevetarea/înregistrarea/validarea OPI protejate pe teritoriul Republicii Moldova (01.01.1993-31.12.2020)

OPI	Protecția acordată		Total	%
	titulari naționali	*titulari străini*		
Mărci	18366	100180	**118546**	81,3
Desene şi modele industriale (DMI)	1562	8058	**9620**	6,6
Brevete de invenţii* (BI)	3908	6849	**10757**	7,4
Brevete de invenții de scurtă durată (BISD)	1371	17	**1388**	1,0
Brevete europene validate		123	**123**	0,1
Modele de utilitate (MU)	172	13	**185**	0,1
Soiuri de plante (SP)	308	40	**348**	0,2
Denumiri de origine (DO)	5	1068	**1073**	0,7
Indicații geografice (IG)	10	3740	**3750**	2,6
Specialități tradiționale garantate (STG)	1		**1**	0,001
Total	**25703**	**120088**	**145791**	100,0
%	17,6	82,4	100,0	

* *Datele includ brevetele eurasiatice în care a fost desemnată Republica Moldova, acestea conform Rapoartelor anuale a Organizației Eurasiatice de Brevete, constituind circa 35% din numărul brevetelor eurasiatice eliberate (cca 18000)*

Discrepanța mare dintre numărul cererilor de înregistrare a brevetelor de invenție (6588) și numărul brevetelor de invenție care au obținut protecția (10757), se explică prin faptul că ultimul reflectă și invențiile care au obținut protecție în Republica Moldova prin Convenția Eurasiatică de Brevete (CEAB), iar cererile de brevetare corespunzătoare nu sunt luate în calcul în Tabelul 1, acestea fiind depuse la OEAB și examinate fără participarea experților oficiilor naționale. Totodată, diferența semnificativă dintre numărul de solicitări de validare a brevetelor europene (4566) și numărul brevetelor europene validate (123) este cauzată de termenii de procedură, o parte semnificativă din solicitările de validare încă nu au ajuns la etapa acordării protecției.

De asemenea, comparând raportul cererilor depuse de solicitanții naționali și solicitanții străini care este respectiv de 25,6% și 74,4% (Tab. 1) și raportul OPI protejate aparținând titularilor naționali și titularilor străini de 17,6% și 82,4% (Tab.2) se atestă un decalaj semnificativ (- 7,9 și 8 puncte procentuale) datorat în mare măsură faptului că cererile depuse pe cale internațională sunt, de regulă, supuse trierii la nivel național, ceea ce contribuie la creșterea calității acestora.

O parte vulnerabilă a Sistemului național de proprietate intelectuală este menţinerea în vigoare a OPI, în special a brevetelor de invenții. Gradul scăzut de utilizare a invenţiilor autohtone și a deficitului motivațiilor economice al sectorului real pentru valorificarea lor, iar în ultima perioadă și criza pandemică duc la diminuarea numărului de OPI menținute în vigoare de către titularii naționali. Ponderea OPI valabile aparținând titularilor naţionali și celor străini la acest capitol este și mai dezavantajos pentru primii, comparativ cu situaţia privind depunerea cererilor și acordarea protecţiei, constituind respectiv 13,7% și 86,3% din totalul de 84653 OPI valabile (*Tabelul 3*).

Tabelul 3

OPI menținute în vigoare (valabile) pe teritoriul Republicii Moldova (la data de 31.12.2020)

OPI	OPI valabile		Total	%
	titulari naționali	***titulari străini***		
Mărci	10397	63591	**73988**	87,4
Desene și modele industriale (DMI)	374	2557	**2931**	3,5
Brevete de invenţii* (BI)	186	1962	**2148**	2,5
Brevete de invenții de scurtă durată (BISD)	415	5	**420**	0,5
Brevete europene validate		122	**122**	0,2
Soiuri de plante (SP)	235	33	**268**	0,3
Denumiri de origine (DO)	5	1020	**1025**	1,2
Indicații geografice (IG)	10	3740	**3750**	4,4
Specialități tradiționale garantate	1		**1**	0,001
Total:	**11623**	**73030**	**84653**	100,0
%	13,7	86,3	100,0	

**Datele includ brevetele eurasiatice valabile*

Ținem să menționăm faptul că în *Tabelul 3* nu sunt reflectate modelele de utilitate valabile, deoarece pe parcursul anului 2018 a expirat termenul de valabilitate a ultimelor modele de utilitate înregistrate și menținute în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova. Ponderea OPI protejate/valabile în totalul cererilor depuse este prezentat în infograficul din Figura 1.

Figura 1

Ponderea OPI care au obținut protecție/valabile în totalul cererilor depuse

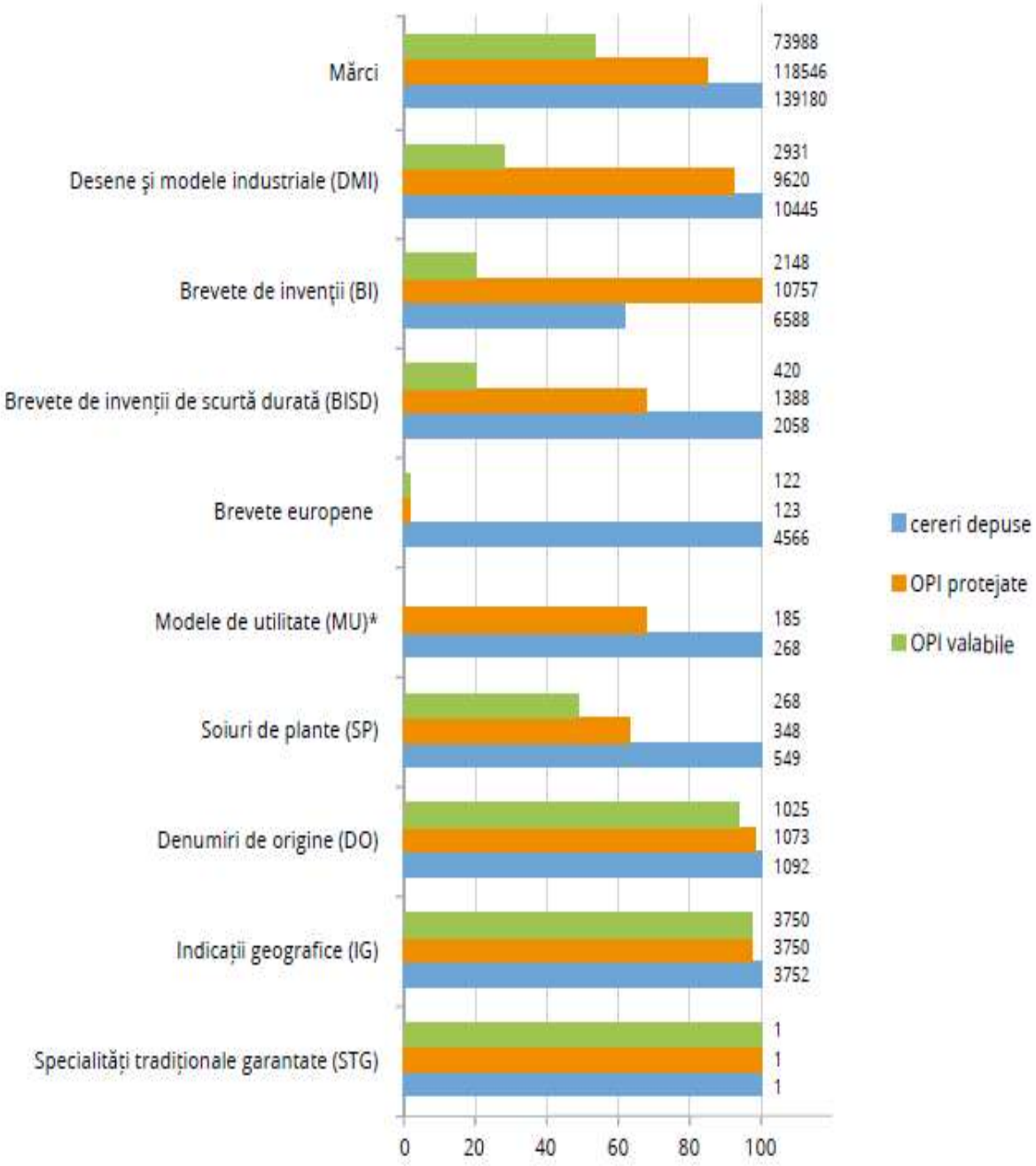

II. OFERTA REALĂ A PIEȚEI PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE

Odată cu obținerea protecției obiectele de proprietate industrială se transformă instantaneu în bunuri economice, creând astfel premise indispensabile comercializării lor. Invențiile, soiurile de plante, mărcile, desenele și modelele industriale etc. protejate și menținute în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova reprezintă oferta potențială pe piața OPI.

Oferta reală a pieței proprietății industriale reprezintă totalitatea OPI protejate și menținute în vigoare (valabile) la moment, doar acestea, fiind disponibile spre comercializare prin licențiere sau cesiune.

Prin urmare, piața PI a Republicii Moldova înglobează totalitatea OPI autohtone, cât și cele ale titularilor străini valabile pe teritoriul Republicii Moldova.

INVENȚII

În Republica Moldova invențiile sunt protejate în baza Legii nr. 50/2008 privind protecția invențiilor, prin următoarele titluri de protecție:

» brevet de invenție;
» brevet de invenție de scurtă durată;
» certificat complementar de protecție;
» brevet eurasiatic;
» brevet european validat.

Republica Moldova este parte a Tratatului de cooperare în domeniul brevetelor (PCT), iar în perioada 1995-2012 a fost membră a Convenției Eurasiatice de Brevete. De menționat că, după denunțarea în 2012 a CEAB, această cale, pentru brevetarea invențiilor în Republica Moldova nu este disponibilă. Totodată, brevetele eurasiatice obținute în baza cererilor depuse până la denunțarea CEAB continuă să fie protejate în baza Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Organizația Eurasiatică de Brevete privind protecția juridică a invențiilor pe teritoriul Republicii Moldova după denunțarea de către Republica Moldova a Convenției eurasiatice de brevete, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 618/2012.

La 01.11.2015 între Republica Moldova și OEB a fost încheiat Acordul de validare a brevetelor europene. Astfel, din anul 2016 este posibilă depunerea la OEB a cererilor de validare a brevetelor europene pe teritoriul Republicii Moldova, solicitanții străini obținând posibilitatea protecției brevetelor sale în Republica Moldova prin validarea acestora.

Indicatorii privind menținerea valabilității, în mare măsură, reflectă potențialul de valorificare a invențiilor brevetate. La finele anului 2020 pe teritoriul Republicii Moldova erau valabile 289 brevete de invenție, 420 brevete de invenție de scurtă durată, 1859 brevete eurasiatice și 122 brevete europene validate.

Indicatorii statistici cu referire la valabilitatea brevetelor de invenții, inclusiv a brevetelor eurasiatice și europene validate, sunt prezentate în *Tabelele 4-6.*

Tabelul 4

Brevete de invenție, brevete de invenție de scurtă durată, brevete eurasiatice și brevete europene validate, valabile la 31.12.2020, conform anului de depunere a cererii

Anul de depunere a cererii	BI (titulari naționali)	BI (titulari străini)			BISD (titulari naționali)	BISD (titulari străini)		Brevete europene validate	Total valabile
		procedura națională	*PCT*	*CEAB*		*procedura națională*	*PCT*		
2020									
2019	7				51			2	**60**
2018	33		2		88	2		5	**130**
2017	34	1	2		101		1	34	**173**
2016	43		12		83	1	1	67	**207**
2015	24	1	19		69			14	**127**
2014	6	3	21		8				**38**
2013	5	2	10		6				**23**
2012	11	3	5	96	5				**120**
2011	4		5	315	4				**328**
2010	3		1	261					**265**
2009	2	1	2	211					**216**
2008	2		4	221					**227**
2007	1		5	185					**191**
2006	1		2	183					**186**
2005	6		1	129					**136**
2004				103					**103**
2003	1			78					**79**
2002	3		1	37					**41**
2001				40					**40**
Total	**186**	**11**	**92**	**1859**	**415**	**3**	**2**	**122**	**2690**

Informația prezentată în *Tabelul 4* reflectă clar tendința de menținere în vigoare a brevetelor obținute de titularii naționali doar în primii 5 ani de valabilitate. De menționat faptul că, titularii de brevete din sfera cercetare-inovare sunt scutiți de plata tarifelor de menținere în vigoare a brevetelor pentru primii 5 ani. Astfel, numărul de brevete de invenții valabile după 5 ani reprezintă un indicator relevant pentru aprecierea obiectivă a valorii lor economice. Din datele prezentate, constatăm că și numărul invențiilor titularilor străini protejate conform procedurii naționale este extrem de redus. Aceasta se explică prin faptul că, pentru a-şi breveta invențiile pe teritoriul Republicii Moldova, solicitanții străini optează pentru calea internațională (PCT), iar începând din 2016 – validarea brevetelor europene. Referitor la brevetele eurasiatice se conturează o situație diferită comparativ cu brevetele naționale valabile, astfel la finele anului 2020 toate brevetele eurasiatice valabile au vârsta de peste 8 ani. Aici vom remarca că vârsta minimă a acestora în fiecare an se va mări, fenomenul datorându-se faptului că din 2012

la OEAB nu mai este posibilă desemnarea Republicii Moldova în cererile de înregistrare a brevetelor de invenție, astfel, doar brevetele obținute în baza cererilor depuse de până la denunțarea CEAB vor fi valabile cu condiția achitării tarifelor de menținere în vigoare.

Mondializarea dezvoltării economice și a procesului inovațional în condițiile caracterului teritorial al protecției invențiilor, impune necesitatea securizării juridice a acestora în străinătate. De regulă, invențiile de produs se brevetează în țările în care este prevăzut exportul lor, iar invențiile de proces (tehnologice) – în cele în care pot fi aplicate în activitatea economică. Informația privind menținerea în vigoare a brevetelor în Republica Moldova, conform țărilor de origine a titularilor este reflectată în *Tabelul 5*.

Tabelul 5

Brevete de invenție, brevete de invenție de scurtă durată, brevete eurasiatice și brevete europene validate, valabile la 31.12.2020, conform țării de origine

Nr. d/o	**Țara titularului**	**Brevete de invenție**	**Brevete de invenție de scurtă durată**	**Brevete eurasiatice**	**Brevete europene validate**	**Total**
1	Statele Unite ale Americii	26		551	33	**610**
2	Republica Moldova	186	415	1		**602**
3	Germania	5		146	6	**157**
4	Italia	9		121	10	**140**
5	Elveția	3		127	4	**134**
6	Franța	14		98	8	**120**
7	Belgia	2		94	7	**103**
8	Marea Britanie	3	1	76	22	**102**
9	Federația Rusă	3	2	77		**82**
10	Japonia	9		66	3	**78**
11	Olanda	4		37	5	**46**
12	Ungaria	1		40		**41**
13	Danemarca	2		36		**38**
14	Norvegia	1		35	1	**37**
15	India			28	8	**36**
16	Canada			28	1	**29**
17	China	2		27		**29**
18	Austria	1		28		**29**
19	Luxembourg	3		23		**26**
20	Spania	3		19	4	**26**
21	Irlanda	2		18	3	**23**
22	Australia			20		**20**
23	Suedia			18		**18**
24	Israel			13		**13**
25	Turcia			12	1	**13**
26	Letonia	1		11		**12**
27	Republica Coreea			11		**11**

Nr. d/o	Țara titularului	Brevete de invenție	Brevete de invenție de scurtă durată	Brevete eurasiatice	Brevete europene validate	Total
28	Finlanda	3		7		**10**
29	Ucraina	1		8		**9**
30	Taiwan			9		**9**
31	Belarus			7		**7**
32	Polonia	1		6		**7**
Alte țări		4	2	61	6	**73**
Total		**289**	**420**	**1859**	**122**	**2690**

Referitor la țările străine care dețin întâietatea la capitolul menținerea în vigoare a brevetelor de invenție în Republica Moldova la data de 31.12.2020, vom menționa: Statele Unite ale Americii – 22,7% din totalul brevetelor de invenție valabile, Germania – 5,8%, Italia – 5,2%, Elveția – 5,0%, Franța – 4,5%, Belgia – 3,8%, Regatul Unit – 3,8%, Federația Rusă – 3,0%, Japonia – 2,9 etc. Republica Moldova deține 22,4% din totalul brevetelor de invenție menținute în vigoare, fiind depășită de Statele Unite ale Americii cu 0,3%. Aceste date demonstrează încă o dată interesul sporit al titularilor străini față de Republica Moldova în contextul globalizării economiei și a transferului tehnologic.

Repartizarea brevetelor de invenție valabile pe teritoriul Republicii Moldova, conform secțiunilor Clasificării internaționale a brevetelor (CIB), este reflectată în *Tabelul 6*. După cum rezultă din datele prezentate, majoritatea brevetelor de invenție de scurtă durată și a brevetelor eurasiatice valabile se referă la secțiunea A (*Necesități curente ale vieții*), iar majoritatea brevetelor de invenție și a brevetelor europene validate valabile - la secțiunea C (*Chimie; metalurgie*).

Tabelul 6

Repartizarea brevetelor de invenție și brevetelor de invenție de scurtă durată, brevetelor eurasiatice și brevetelor europene validate, valabile pe teritoriul Republicii Moldova la data de 31.12.2020, conform secțiunilor CIB

Secțiunile CIB	Brevete de invenție valabile		Brevete de invenție de scurtă durată valabile		Brevete eurasiatice valabile	Brevete europene validate valabile
	Titulari naționali	Titulari străini	Titulari naționali	Titulari străini		
A - Necesități curente ale vieții	38	43	235	1	741	49
B - Tehnici industriale; transporturi	8	7	32	3	135	3
C - Chimie; metalurgie	99	46	49	1	709	61
D - Textile. Hârtie		1			3	1
E – Construcție	7	1	18		71	4
F - Mecanică: iluminat; încălzire; armament; explozibil	9	2	31		76	1
G – Fizică	18	3	30		56	3
H – Electricitate	7		20		68	
Total	**186**	**103**	**415**	**5**	**1859**	**122**

Conform legislației în vigoare, durata de valabilitate a BI este de 20 de ani, cu condiția achitării tarifelor anuale de menținere în vigoare, iar a BISD – de 6 ani, începând cu data de depozit a cererii de brevet corespunzătoare. Totodată, titularul BISD poate solicita prelungirea termenului de valabilitate a acestuia pentru o perioadă de cel mult 4 ani.

Informația privind vârsta brevetelor de invenție valabile pe teritoriul Republicii Moldova este prezentată în *Figura 2.*

Figura 2

Brevete valabile pe teritoriul Republicii Moldova la data de 31.12.2020, conform anului de valabilitate

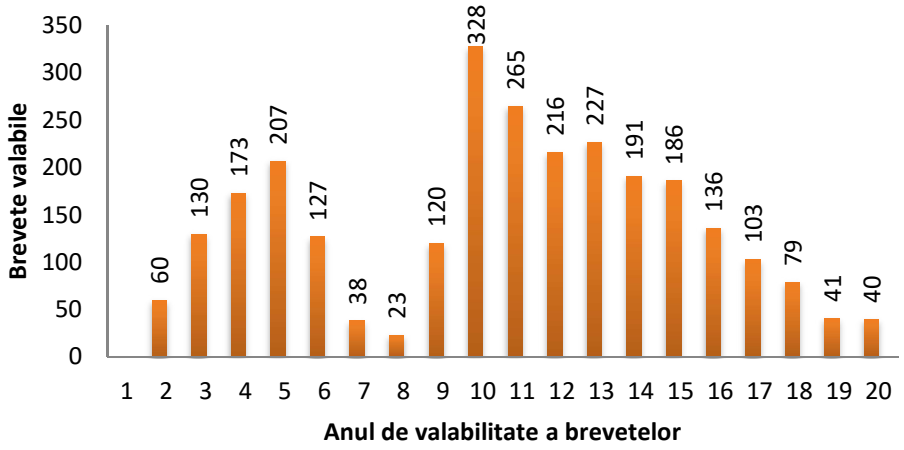

Datele statistice prezentate în *Tabelele 4-6* și *Figura 2* conțin informații detaliate privind brevetele de invenție valabile, în funcție de diferite criterii, și reflectă potențialul de valorificare a acestora.

Oferta totală reală a BI pe piața inovațională a țării noastre reprezintă suma totală a BI (naționale și străine) valabile pe teritoriul Republicii Moldova la finele anului de referință.

Astfel, conform datelor prezentate, ***oferta totală reală a brevetelor de invenție la data de 31.12.2020 a constituit 2690 de brevete de invenție valabile.***

SOIURI DE PLANTE

Drepturile asupra unui soi de plantă sunt obținute şi protejate pe teritoriul Republicii Moldova prin acordarea unui brevet pentru soi de plantă de către AGEPI în conformitate cu Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, cu modificările şi completările ulterioare şi actele normative subordonate Legii, precum şi cu tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Organele care realizează politica statului în domeniul protecţiei juridice a soiurilor sunt:

- *Agenţia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală*, în atribuțiile căreia intră: recepţionarea cererilor de brevet pentru soi de plantă, examinarea şi publicarea lor oficială, eliberarea brevetelor pentru soiuri de plante, deţinerea şi administrarea Colecţiei naţionale de brevete pentru soiuri de plante şi ţinerea Registrelor Naţionale de cereri de brevet pentru soiurile de plante şi de brevete pentru soiurile de plante.
- *Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante,* subordonată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în atribuțiile căreia intră: efectuarea testării noilor soiuri în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate prevăzute de lege.

Brevetul pentru soi de plantă certifică prioritatea soiului, paternitatea amelioratorului şi dreptul exclusiv al titularului de brevet pentru utilizarea soiului.

Conform *Tabelului 3*, la finele anului 2020 erau valabile 268 brevete pentru soiuri de plante, ceea ce constituie 77% din totalul de 348 de BSP care au obținut protecția pe teritoriul țării noastre. Ponderea titularilor naționali în totalul BSP valabile constituie circa 90%.

Ponderea BSP menţinute în vigoare este mult mai mare, comparativ cu cea a brevetelor de invenţie. Acest fapt, este consecinţa unei valorificări practice mult mai active a soiurilor de plante brevetate, comparativ cu invenţiile.

În *Tabelele 7* și *8* sunt reflectate datele referitoare la BSP valabile în funcție de țara de origine a titularului și anul de solicitare a protecției.

Numărul limitat de soiuri de plante brevetate de către titularii străini în Republica Moldova, comparativ cu volumul mare al materialului semincer importat din străinătate, este o consecință nu doar a dificultăților ce țin de asigurarea respectării drepturilor asupra utilizării soiurilor brevetate, dar, parțial, și de imposibilitatea depunerii de către solicitanții străini a cererilor de brevetare a soiurilor de plante în Republica Moldova pe cale internațională.

Tabelul 7

BSP valabile la 31.12.2020, conform țării de origine a titularului

Țara	BSP valabile
Republica Moldova	235
Germania	8
Franța	8
Italia	6
Olanda	4
Belgia	2
Austria	1
Spania	1
Regatul Unit	1
Ungaria	1
România	1
Total	**268**

Tabelul 8

BSP valabile la 31.12.2020, conform anului de obținere a protecției

Anul solicitării protecției	BSP valabile
2020	
2019	2
2018	10
2017	22
2016	21
2015	35
2014	31
2013	39
2012	20
2011	17
2010	14
2009	3
2008	4
2007	7
2006	2
2005	5
2004	9
2003	11
2002	5
2001	6
2000	5
Total	**268**

Aplicabilitatea avansată a SP se datorează activității științifico-practice a celor mai mari titulari de BSP din Republica Moldova, care participă nemijlocit la producerea și comercializarea materialului semincer. Este de remarcat faptul, că unii titulari mențin în vigoare toate 100% din SP brevetate.

Printre deținătorii celor mai mari portofolii de BSP valabile la 31.12.2020 se numără următoarele instituții de cercetare:

- *Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor* cu 66 BSP valabile;
- *Instituţia Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”* - 52 BSP valabile;
- *Instituţia Publică Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia”* - 48 BSP valabile;
- *Instituția Publică Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare* - 41 BSP valabile;
- *Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”* - 29 BSP valabile.

Instituțiile de cercetare din domeniu dispun de un potențial impresionant de ameliorare a unor noi soiuri de plante, axat pe o gamă destul de largă de soiuri și specii.

După cum rezultă din *Tabelul 9*, grupele de culturi reprezentate în totalitatea BSP valabile, în linii mari, coincid cu structura tradițională a agriculturii din Republica Moldova, confirmând aplicabilitatea practică înaltă a rezultatelor activităților în domeniul ameliorării noilor soiuri de plante.

Tabelul 9

Repartizarea BSP valabile la 31.12.2020, conform grupelor de culturi

Grupa	BSP valabile
I. Cereale pentru boabe	85
II. Leguminoase	24
III. Plante oleaginoase	6
IV. Plante tehnice şi furajere	10
V. Plante aromatice şi medicinale	25
VI. Specii legumicole	37
VII. Plante ornamentale	6
VIII. Pomi, arbuşti şi viţă de vie	75
Total	**268**

Brevetul pentru soi de plantă eliberat de către AGEPI este valabil numai pe teritoriul Republicii Moldova. Durata de valabilitate a BSP pentru soiuri de arbori, viţă-de-vie şi cartof este de 30 de ani iar pentru soiuri de plante de alte specii de 25 de ani, aceasta începând să curgă din data publicării în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală (BOPI) a menţiunii privind acordarea brevetului. La solicitarea titularului de brevet, durata de valabilitate a brevetului pentru soi de plantă poate fi prelungită cu 5 ani. Titularul de brevet este obligat să menţină caracterele şi proprietăţile soiului, indicate în descrierea lui la data acordării brevetului, pe toată perioada de valabilitate a brevetului. Informația privind vârsta brevetelor pentru soi de plante este prezentată în *Figura 3*.

Figura 3

Brevete pentru soi de plante valabile, conform anului de valabilitate

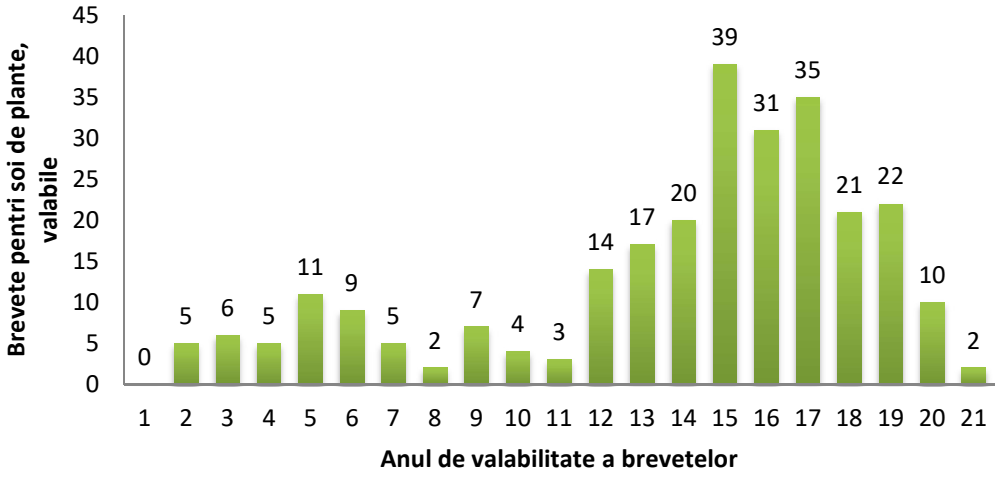

Datele statistice prezentate în *Tabelele 7-9* și *Figura 3* conțin informații detaliate privind BSP valabile, în funcție de diferite criterii, și reflectă potențialul de valorificare a acestora.

Astfel, conform datelor prezentate, ***oferta totală reală a brevetelor pentru soi de plantă la data de 31.12.2020 a constituit 268 de BSP valabile***.

MĂRCI

AGEPI este unica autoritate din Republica Moldova, care acordă protecţie mărcilor în conformitate cu Legea nr. 38/2008 privind protecția mărcilor, actele normative subordonate Legii, precum şi cu tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Înregistrarea mărcilor are loc prin:

- procedura națională (*cererea se depune la AGEPI; dacă semnul solicitat spre înregistrare îndeplineşte condiţiile legii, AGEPI înregistrează marca în Registrul naţional al mărcilor şi eliberează Certificatul de înregistrare a mărcii – pentru o perioadă de 10 ani, începând cu data depozitului*);
- procedura internațională (*cererea de înregistrare internaţională se depune la Biroul Internațional al OMPI, conform prevederilor Aranjamentului de la Madrid sau Protocolului referitor la Aranjament; Biroul Internaţional al OMPI notifică AGEPI referitor la cererea internațională în care este desemnată Republica Moldova, după care aceasta este supusă procedurilor prevăzute de Legea nr.38/2008, în aceleaşi condiţii ca şi cererile depuse direct la AGEPI; dacă semnul solicitat spre înregistrare îndeplineşte condiţiile legii, AGEPI notifică Biroul Internaţional al OMPI decizia privind acordarea protecției*). Pentru mărcile ce obțin protecție pe teritoriul Republicii Moldova prin înregistrare internaţională, AGEPI nu eliberează titluri de protecție.

Un element specific al protecției mărcilor, spre deosebire de invenții, constă în faptul că valabilitatea acestora poate fi reînnoită pe termene consecutive a câte 10 ani ori de câte ori este necesar, cu condiția achitării tarifului respectiv.

Conform informațiilor statistice cca 40% din mărcile titularilor naționali, de obicei, nu se reînnoiesc la expirarea termenului de 10 ani. Acestea sunt mărcile întreprinderilor falimentate și cele care nu au avut un impact adecvat în cadrul promovării vânzărilor și imaginii titularilor. Datele statistice privind menținerea în vigoare a mărcilor în conformitate cu anul solicitării protecției sunt prezentate în *Tabelul 10*.

Tabelul 10

Mărci valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020

Anul solicitării protecției	Procedura națională				Procedura internațională		Total valabile	
	Titulari naționali		Titulari străini		Titulari străini			
	Mărci înregistrate	*Clase CIPS[1] incluse*	*Mărci înregistrate*	*Clase CIPS incluse*	*Mărci înregistrate*	*Clase CIPS incluse*	*Mărci înregistrate*	*Clase CIPS incluse*
2020	90	167	32	45	2746	7226	**2868**	**7438**
2019	814	1995	412	715	3082	8474	**4308**	**11184**
2018	887	2238	479	909	2897	8183	**4263**	**11330**
2017	900	2170	590	993	2798	8079	**4288**	**11242**
2016	866	2050	399	770	2217	5895	**3482**	**8715**
2015	750	1603	511	890	3072	8082	**4333**	**10575**
2014	783	1806	513	869	3047	7531	**4343**	**10206**
2013	810	1869	558	1038	3309	9071	**4677**	**11978**
2012	714	1697	661	1194	2994	7965	**4369**	**10856**
2011	728	1594	683	1273	2621	6762	**4032**	**9629**
2010	261	619	265	542	1626	4218	**2152**	**5379**
2009	285	558	280	521	1742	5558	**2307**	**6637**
2008	278	604	340	646	2142	6506	**2760**	**7756**
2007	241	778	341	659	2156	6633	**2738**	**8070**
2006	259	541	382	647	1898	5158	**2539**	**6346**
2005	301	942	274	496	1705	4534	**2280**	**5972**
2004	319	859	237	464	1410	3888	**1966**	**5211**
2003	335	634	187	365	1301	3642	**1823**	**4641**
2002	254	528	178	308	1169	3424	**1601**	**4260**
2001	174	327	173	359	1133	3208	**1480**	**3894**
2000	56	181	137	286	719	2616	**912**	**3083**
1999	45	70	128	282	777	2452	**950**	**2804**
1998	27	42	230	440	929	2686	**1186**	**3168**
1997	66	130	214	361	905	2607	**1185**	**3098**
1996	68	154	228	437	834	2473	**1130**	**3064**
1995	37	116	180	324	971	2651	**1188**	**3091**
1994	28	63	1661	2918	2816	8605	**4505**	**11586**
1993	21	60	209	358	5	15	**235**	**433**
până la 1993	0	0	13	23	75	261	**88**	**284**
Total	**10397**	**24395**	**10495**	**19132**	**53096**	**148403**	**73988**	**191930**

Astfel, din 34627 de mărci care au obținut protecție pe parcursul anilor 1993-2020 pe cale națională, la 31.12.2020 erau valabile 20892 (60,3%), iar din totalul de 83919 de mărci care au obținut protecție prin procedura internațională erau valabile 53096 (63,3%).

[1] Clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor (CIPS)

Aceștia sunt niște indicatori mult mai semnificativi comparativ cu menținerea în vigoare a BI, fapt ce se datorează în primul rând funcționalității sporite a mărcilor în calitate de instrumente de promovare a produselor și serviciilor.

Datele statistice referitoare la valabilitatea mărcilor protejate pe teritoriul Republicii Moldova sunt o sursă de informare nu numai referitor la protecţia propriu-zisă, ci şi o reflectare a maturităţii economiei de piaţă, a liberei concurenţe, a interesului titularilor - potențialilor investitori străini față de țara și piața dată, un indicator al dezvoltării economice durabile.

Datorită unui grad avansat de dezvoltare a mecanismelor economiei de piață și a unui nivel mai înalt de integrare în economia mondială, companiile străine sunt mult mai active în promovarea produselor și serviciilor peste hotare şi asigurarea unei protecţii eficiente a mărcilor ce le reprezintă, inclusiv în țările cu piețe minuscule, cum este și Republica Moldova. Pentru studiile de marketing extrem de importantă este informaţia privind clasele de produse și servicii pentru care se înregistrează și se mențin în vigoare mărcile, acestea fiind sistematizate conform Clasificării internaționale a produselor și serviciilor (CIPS) în 45 de clase, din care: 34 de clase de produse și 11 clase de servicii (http://agepi.gov.md/ro/trademarks/classifications). Cele 45 de clase de produse și servicii pentru care se înregistrează mărcile conturează un tablou detaliat al strategiilor de dezvoltare economică: în cazul titularilor naţionali, această informație reflectă activitatea producătorilor/prestatorilor de servicii locali, iar în cazul celor străini – aceste date indică ramurile economiei naţionale pentru care aceștia manifestă interes investiţional și comercial.

Informația privind mărcile valabile, repartizate conform claselor de produse și servicii este prezentată în *Tabelul 11* și *Figura 4*, prin care se atestă diferențe considerabile între preferințele/interesele titularilor naționali și ale celor străini.

În cazul mărcilor valabile aparținând titularilor naționali preponderent se regăsesc succesiv clasele: 35[2], 33[3], 30[4] și 41[5], în cazul mărcilor valabile aparținând titularilor străini care au obținut protecția prin procedura națională, cele mai frecvente sunt clasele 05[6], 03[7], 30 și 09[8], pe când în cazul mărcilor valabile aparținând titularilor străini care au

[2] **Clasa 35 -** Publicitate; gestiunea afacerilor comerciale; administrare comercială; lucrări de birou.
[3] **Clasa 33 -** Băuturi alcoolice (cu excepția berii).
[4] **Clasa 30 -** Cafea, ceai, cacao şi înlocuitori de cafea; orez, paste făinoase și tăiței; tapioca şi sago; făină şi preparate din cereale; pâine, produse de patiserie şi cofetărie; ciocolată; înghețată, șerbeturi și alte tipuri de gheață comestibilă; zahăr, miere, sirop de melasă; drojdie, praf de copt; sare; mirodenii, condimente, zarzavaturi conservate; oțet, sosuri și alte preparate de condimentare; gheaţă (apă înghețată).
[5] **Clasa 41 -** Educaţie; instruire; divertisment; activităţi sportive şi culturale.
[6] **Clasa 05 -** Produse farmaceutice și veterinare; produse igienice pentru medicină; substanțe și alimente dietetice de uz medical sau veterinar, alimente pentru sugari; suplimente dietetice pentru oameni și animale; plasturi și materiale pentru pansamente; materiale pentru plombarea dinților și pentru mulaje dentare; dezinfectante; produse pentru distrugerea animalelor dăunătoare; fungicide, erbicide.
[7] **Clasa 03 -** Preparate pentru albit și alte substanțe pentru spălat; preparate pentru curățare, lustruire, degresare și șlefuire; săpunuri; parfumerie, uleiuri esențiale, cosmetice, loțiuni pentru par; produse pentru îngrijirea dinților.
[8] **Clasa 09 -** Aparate și instrumente științifice, nautice, geodezice, fotografice, cinematografice, optice, de cântărire, de măsurare, de semnalizare, de control (verificare), de siguranță (salvare) și didactice; aparate și instrumente pentru conducerea, distribuirea, transformarea, acumularea, reglarea sau comanda curentului electric; aparate pentru înregistrarea, transmiterea, reproducerea sunetului sau imaginilor; suporturi de înregistrare magnetice, discuri acustice; compact-discuri, DVD-uri și alte suporturi de stocare a datelor; mecanisme pentru aparate cu preplată; case înregistratoare, mașini de calculat, echipament pentru prelucrarea informației, calculatoare; software de calculatoare; extinctoare.

obținut protecția prin procedura internațională, cele mai frecvente sunt clasele 05, 09, 03 și 35.

Tabelul 11

Mărci valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020, conform claselor de produse și servicii

Clasa CIPS	Procedura națională		Procedura internațională	Total
	Titulari naționali	*Titulari străini*	*Titulari străini*	
01	303	542	3985	**4830**
02	234	196	1564	**1994**
03	501	1190	7924	**9615**
04	110	217	1881	**2208**
05	989	2932	14036	**17957**
06	279	149	2690	**3118**
07	300	407	4001	**4708**
08	177	193	2057	**2427**
09	520	1120	9520	**11160**
10	136	272	2568	**2976**
11	404	305	4031	**4740**
12	174	660	3995	**4829**
13	39	9	373	**421**
14	104	168	3224	**3496**
15	42	23	420	**485**
16	630	657	5140	**6427**
17	205	177	2317	**2699**
18	151	252	3770	**4173**
19	426	165	2443	**3034**
20	303	131	2634	**3068**
21	304	308	3047	**3659**
22	78	50	779	**907**
23	53	49	462	**564**
24	218	107	2065	**2390**
25	602	546	5689	**6837**
26	86	58	997	**1141**
27	98	48	1034	**1180**
28	234	238	2920	**3392**
29	973	664	4111	**5748**
30	1283	1125	6187	**8595**
31	451	224	1865	**2540**
32	927	635	3379	**4941**
33	2004	495	2643	**5142**
34	227	1028	2007	**3262**
35	4282	971	7873	**13126**
36	515	353	2491	**3359**
37	769	310	3164	**4243**
38	628	343	2391	**3362**
39	787	229	2451	**3467**
40	172	65	1398	**1635**
41	1227	559	4119	**5905**
42	642	546	5032	**6220**
43	1005	212	1527	**2744**
44	535	137	1359	**2031**
45	267	66	842	**1175**

Astfel, informația referitoare la domeniile pentru care se înregistrează mărcile, reflectă adecvat situația reală în economia de piață.

Un deosebit interes pentru evaluarea tendinţelor de expansiune economică şi a modalităţilor de promovare a acesteia reprezintă informaţia privind proveniența mărcilor protejate și valabile pe teritoriul Republicii Moldova. Repartizarea mărcilor valabile după țara de origine a titularilor este prezentată în *Tabelul 12*.

Tabelul 12

Repartizarea mărcilor valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020, după țara de origine a titularilor

Țara de origine	Procedura națională		Procedura internațională		Total	
	Mărci valabile	*Clase CIPS incluse*	*Mărci valabile*	*Clase CIPS incluse*	*Mărci valabile*	*Clase CIPS incluse*
Republica Moldova	10397	24395			**10397**	**24395**
Germania	503	1057	6916	25632	**7419**	**26689**
Statele Unite ale Americii	3657	6797	2080	3605	**5737**	**10402**
Elveția	803	1231	4624	13764	**5427**	**14995**
Federația Rusă	428	1121	4952	15495	**5380**	**16616**
Italia	123	227	4264	13435	**4387**	**13662**
Franța	245	471	3948	12364	**4193**	**12835**
Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietatea Intelectuală (EUIPO)			3384	10618	**3384**	**10618**
China	149	243	2770	4738	**2919**	**4981**
Benelux			2823	7303	**2823**	**7303**
Turcia	144	254	1939	4099	**2083**	**4353**
Ucraina	411	662	1618	3510	**2029**	**4172**
Ungaria	45	103	1828	2242	**1873**	**2345**
Regatul Unit	640	1168	874	2476	**1514**	**3644**
Japonia	654	1374	659	2205	**1313**	**3579**
DT			1203	3433	**1203**	**3433**
Austria	55	145	1124	4121	**1179**	**4266**
Polonia	84	141	863	2241	**947**	**2382**
Bulgaria	58	78	879	1961	**937**	**2039**
Spania	41	60	846	2134	**887**	**2194**
Republica Cehă	38	66	792	1797	**830**	**1863**
România	154	374	421	1178	**575**	**1552**
Slovenia	25	35	546	859	**571**	**894**
Republica Coreea	213	289	276	460	**489**	**749**
Belarus			450	1044	**450**	**1044**
Letonia	15	22	319	577	**334**	**599**
Danemarca	76	115	254	700	**330**	**815**
India	245	276	62	143	**307**	**419**
Liechtenstein	28	46	277	769	**305**	**815**
Suedia	117	266	128	491	**245**	**757**
Olanda	239	406			**239**	**406**
Finlanda	42	78	172	492	**214**	**570**
Irlanda	91	124	114	174	**205**	**298**
Cipru	117	221	73	201	**190**	**422**
Singapore	45	54	110	279	**155**	**333**
Slovacia	4	10	132	519	**136**	**529**
Portugalia	14	14	114	279	**128**	**293**
Kazahstan	1	3	119	397	**120**	**400**
Alte țări	991	1601	1143	2668	**2134**	**4269**
Total	**20892**	**43527**	**53096**	**148403**	**73988**	**191930**

Figura 4

Mărci valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020, conform claselor de produse și servicii

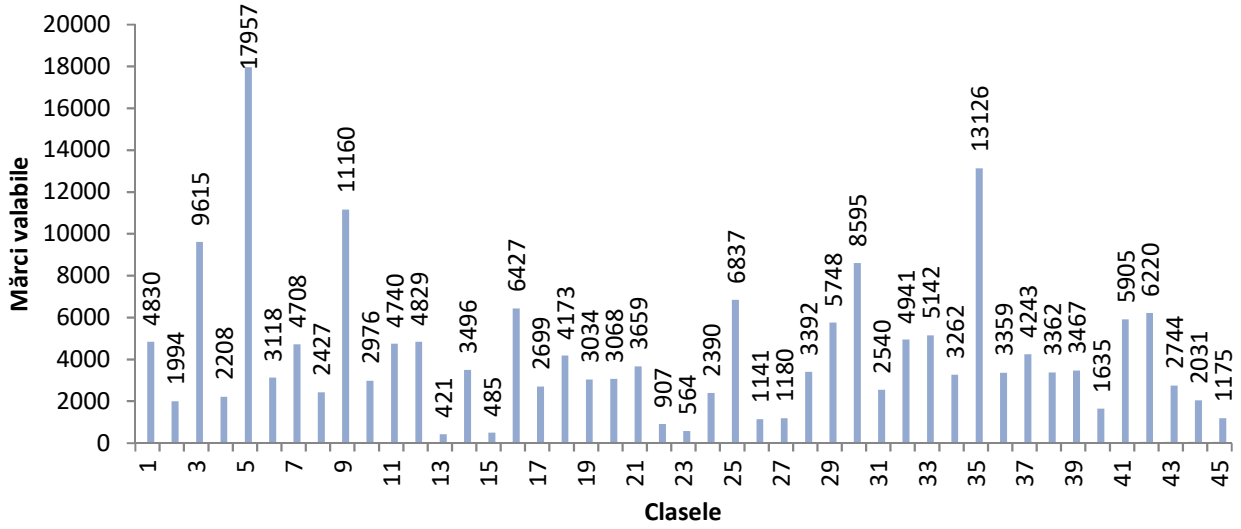

Datele statistice prezentate în *Tabelele 10-12* și *Figura 4* conțin informații detaliate privind mărcile valabile, în funcție de diferite criterii, și reflectă potențialul de valorificare a acestora.

Prin urmare, conform datelor expuse, ***oferta totală reală a mărcilor la data de 31.12.2020 a constituit 73988 de mărci valabile***.

DESENE ȘI MODELE INDUSTRIALE

În conformitate cu prevederile Legii nr. 161/2007 privind protecţia desenelor şi modelelor industriale, pe teritoriul Republicii Moldova sunt recunoscute şi protejate DMI înregistrate atât prin procedura națională, cât şi prin procedura internațională, conform Aranjamentului de la Haga privind depozitul internaţional de desene şi modele industriale, în condiţiile legii menționate.

În cazul designului industrial, spre deosebire de alte obiecte de proprietate industrială, printr-o singură cerere de înregistrare poate fi solicitată protecţia a până la 100 de DMI (depozit multiplu), cu plata unui tarif pentru fiecare obiect suplimentar, depăşind 1.

Durata protecţiei designului industrial în Republica Moldova este de 5 ani din data depozitului, cu posibilitatea reînnoirii pentru mai multe perioade consecutive a câte 5 ani, până la maximum 25 de ani. Prin urmare, activitatea de reînnoire a înregistrării (menținerea valabilității) DMI este un indicator ce reflectă importanța economică și aplicabilitatea acestora, pe de o parte, și interesul faţă de piaţa Republicii Moldova, pe de altă parte.

Pe piața DMI se înregistrează o situație, în mare măsură, analogică cu piața invențiilor. Acordarea protecției DMI pentru o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reînnoirii periodice ulterioare, conduce la descreșterea numărului înregistrărilor DMI valabile după expirarea primelor perioade de valabilitate. Astfel, numărul relativ scăzut de DMI valabile reduce oferta reală a acestora pe piața proprietății industriale. Informația privind valabilitatea DMI în conformitate cu anul solicitării protecției este reflectată în *Tabelul 13*.

Tabelul 13

Înregistrări ale desenelor și modelelor industriale valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020

Anul acordării protecției	Procedura națională		Procedura internațională (Aranjament Haga)		Total, valabile	
	Înregistrări	*DMI incluse*	*Înregistrări*	*DMI incluse*	*Înregistrări*	*DMI incluse*
2020	67	267	198	606	**265**	**873**
2019	42	346	56	225	**98**	**571**
2018	43	208	178	723	**221**	**931**
2017	35	251	174	526	**209**	**777**
2016	19	244	204	706	**223**	**950**
2015	35	333	163	581	**198**	**914**
2014	24	188	122	464	**146**	**652**
2013	43	99	106	429	**149**	**528**
2012	15	95	114	409	**129**	**504**
2011	18	31	85	309	**103**	**340**
2010	14	75	75	292	**89**	**367**
2009	7	22	84	224	**91**	**246**
2008	18	46	117	317	**135**	**363**
2007	18	50	91	326	**109**	**376**
2006	18	52	87	405	**105**	**457**
2005	8	15	118	228	**126**	**243**
2004	9	14	125	353	**134**	**367**
2003	9	22	95	275	**104**	**297**
2002	7	26	68	180	**75**	**206**
2001	10	33	40	128	**50**	**161**
2000	5	9	37	61	**42**	**70**
1999	3	8	29	66	**32**	**74**
1998	4	11	44	93	**48**	**104**
1997	1	1	38	137	**39**	**138**
1996			11	26	**11**	**26**
Total	**472**	**2446**	**2459**	**8089**	**2931**	**10535**

La 31.12.2020, pe teritoriul Republicii Moldova, erau valabile 472 de certificate de înregistrare a desenelor/modelelor industriale incluzând 2446 de DMI, care au obținut protecția conform procedurii naționale și 2459 de înregistrări cu 8089 de DMI, protejate conform procedurii internaționale. Aceste date reflectă interesul producătorilor din țară și a celor de peste hotare față de dezvoltarea afacerilor în Republica Moldova prin

asigurarea protecției drepturilor exclusive asupra designului industrial aferent produselor puse pe piață.

Informația referitoare la originea DMI protejate și valabile pe teritoriul Republicii Moldova este o sursă de informare privind interesul titularilor străini faţă de piaţa Republicii Moldova şi, implicit, privind potenţialele investiţii din afara țării. Ponderea înregistrărilor valabile ale titularilor străini în totalul înregistrărilor valabile constituie 87,1%.

Astfel, la finele anului 2020, geografia titularilor străini cuprindea 46 de țări. Informațiile detaliate privind menținerea valabilității DMI, în funcție de țările de origine a acestora sunt prezentate în *Tabelul 14*. În Top 5 țări străine cu cel mai mare număr de înregistrări valabile pe teritoriul Republicii Moldova se situează consecutiv Elveţia – 49,2% din totalul înregistrărilor valabile, Germania – 8,6%, Franţa – 7,6%, Italia – 5,3% și Statele Unite ale Americii – 2,4%. Republica Moldova deține 12,9% din totalul înregistrărilor valabile.

Tabelul 4

Originea înregistrărilor valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020 și numărul de DMI cuprinse în ele

Țara de origine	Procedura națională		Procedura internațională		Total	
	Înregistrări	*DMI incluse*	*Înregistrări*	*DMI incluse*	*Înregistrări*	*DMI incluse*
Elveția	4	7	1437	4242	**1441**	**4249**
Republica Moldova	374	2203	3	9	**377**	**2212**
Germania	1	1	252	963	**253**	**964**
Franța	8	28	214	828	**222**	**856**
Italia	4	6	151	460	**155**	**466**
Statele Unite ale Americii	23	29	47	83	**70**	**112**
Turcia	3	11	49	171	**52**	**182**
Bulgaria			36	126	**36**	**126**
Polonia	7	11	21	63	**28**	**74**
Japonia	5	7	21	74	**26**	**81**
Olanda			26	136	**26**	**136**
Ucraina	3	3	22	79	**25**	**82**
Regatul Unit	5	7	17	55	**22**	**62**
Federația Rusă	9	38	8	10	**17**	**48**
Republica Cehă			15	89	**15**	**89**
Spania			15	101	**15**	**101**
Grecia			14	150	**14**	**150**
Luxemburg			14	184	**14**	**184**
Austria	1	52	11	27	**12**	**79**
Belgia			12	30	**12**	**30**
Republica Coreea	9	12	2	4	**11**	**16**
Ungaria	1	4	6	41	**7**	**45**
Croația			7	13	**7**	**13**
România			7	18	**7**	**18**
Suedia			7	26	**7**	**26**
Slovenia			7	39	**7**	**39**
Finlanda	4	5	2	3	**6**	**8**
Portugalia			5	6	**5**	**6**
Israel	2	2	2	3	**4**	**5**
Vietnam	4	4			**4**	**4**

Țara de origine	Procedura națională		Procedura internațională		Total	
	Înregistrări	*DMI incluse*	*Înregistrări*	*DMI incluse*	*Înregistrări*	*DMI incluse*
Lichtenstein			4	15	**4**	**15**
Danemarca			3	6	**3**	**6**
Letonia			3	3	**3**	**3**
Serbia			3	3	**3**	**3**
Singapore			3	3	**3**	**3**
Armenia	2	4			**2**	**4**
Belarus	2	11			**2**	**11**
Cipru			2	2	**2**	**2**
Lituania			2	3	**2**	**3**
Monaco			2	5	**2**	**5**
Slovacia			2	7	**2**	**7**
China	1	1			**1**	**1**
Estonia			1	1	**1**	**1**
Malta			1	1	**1**	**1**
Malaezia			1	2	**1**	**2**
Norvegia			1	3	**1**	**3**
Taiwan			1	2	**1**	**2**
Total	**472**	**2446**	**2459**	**8089**	**2931**	**10535**

Indicatorii statistici privind înregistrarea DMI reprezintă o sursă preţioasă de informare pentru studiile de marketing.

Datele privind clasele[9] pentru care se înregistrează designul industrial reflectă segmentul de piaţă a RM, pentru care, în mare parte, producătorii îşi manifestă interesul.

Informația privind DMI valabile, conform claselor de produse și servicii este prezentată în *Tabelul 15* și *Figura 5*.

Tabelul 15

Înregistrările DMI valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020, conform claselor de produse și servicii

Clasa	Procedura națională				Procedura internațională		Total	
	Titulari naționali		Titulari străini		Titulari străini			
	Înregistrări	*DMI*	*Înregistrări*	*DMI*	*Înregistrări*	*DMI*	*Înregistrări*	*DMI*
1	4	37	2	3	32	80	**38**	**120**
2	14	78	3	20	46	164	**63**	**262**
3			3	3	46	90	**49**	**93**
4			1	3	12	30	**13**	**33**
5	1	1			16	85	**17**	**86**
6	38	537			23	66	**61**	**603**
7	6	11			56	262	**62**	**273**
8	2	2	1	2	31	77	**34**	**81**
9	139	340	47	95	232	752	**418**	**1187**
10	2	2			1112	3198	**1114**	**3200**
11	17	65	2	10	184	825	**203**	**900**
12			8	9	146	651	**154**	**660**
13			2	2	35	75	**37**	**77**
14	3	4	2	3	37	92	**42**	**99**
15	3	5			52	182	**55**	**187**
16	1	1			9	32	**10**	**33**
17	1	1			2	4	**3**	**5**

[9] Clasificarea de la Locarno - sistem internaţional de clasificare a desenelor şi modelelor industriale

Clasa	Procedura națională				Procedura internațională		Total	
	Titulari naționali		Titulari străini		Titulari străini			
	Înregistrări	*DMI*	*Înregistrări*	*DMI*	*Înregistrări*	*DMI*	*Înregistrări*	*DMI*
18					7	9	**7**	**9**
19	90	428	18	86	43	98	**151**	**612**
20	8	258	0	0	35	161	**43**	**419**
21	6	46	4	6	77	165	**87**	**217**
22					1	1	**1**	**1**
23	7	32	1	1	64	188	**72**	**221**
24	1	1			21	50	**22**	**51**
25	31	718	3	3	34	279	**68**	**1000**
26	2	47			35	153	**37**	**200**
27					5	20	**5**	**20**
28	3	19			20	43	**23**	**62**
29								
30								
31	1	1			5	11	**6**	**12**
32	37	150	13	30	40	245	**90**	**425**

Datele prezentate în tabel atestă preferințele și interesele față de diferite segmente ale pieței din țara noastră. În înregistrările DMI valabile preponderent se regăsesc consecutiv clasele: 10[10], 09[11], 11[12], 12[13] și 19[14].

Figura 5

Înregistrări DMI valabile pe teritoriul Republicii Moldova la 31.12.2020, conform Clasificării de la Locarno

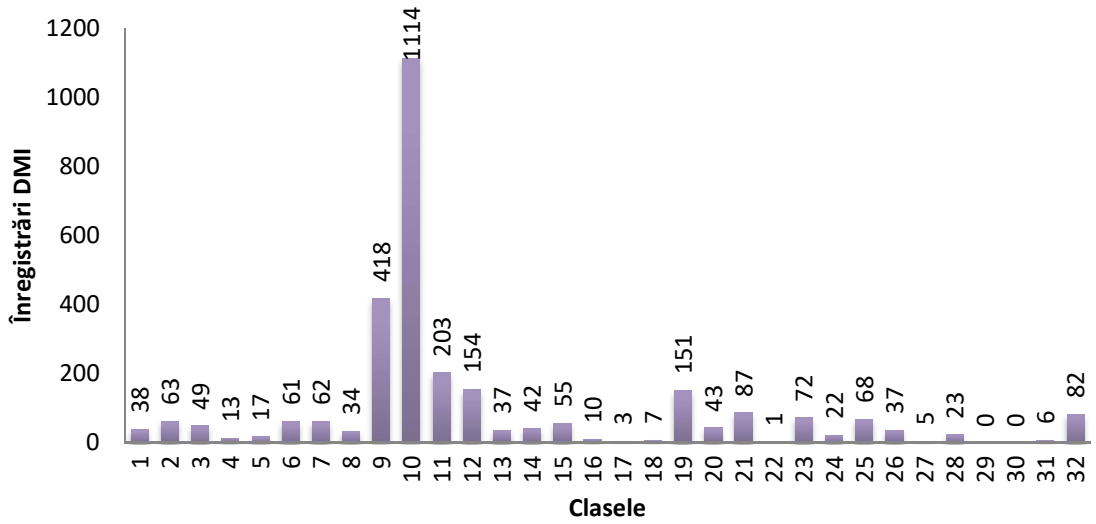

[10] **Clasa 10 -** Ceasuri şi alte aparate şi instrumente de măsură, control şi semnalizare
[11] **Clasa 09 -** Ambalaje şi recipiente pentru transportul sau păstrarea mărfurilor
[12] **Clasa 11 -** Obiecte ornamentale
[13] **Clasa 12 -** Mijloace de transport şi de ridicat
[14] **Clasa 19** - Papetărie, articole de birou, materiale pentru arte şi învăţământ

Datele statistice prezentate în *Tabelele 13-15* și *Figura 4* conțin informații detaliate privind desenele/modelele industriale valabile, în funcție de diferite criterii, și reflectă potențialul de valorificare a acestora.

Astfel, conform datelor prezentate, ***oferta totală reală a desenelor și modelelor industriale la data de 31.12.2020 a constituit 2931 de înregistrări ale DMI valabile pentru 10535 desene/modele conținute în acestea***.

III. DINAMICA ȘI TENDINȚELE TRANZACȚIILOR PE PIAȚA PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE

Valorificarea comercială a drepturilor de PI contribuie la eficientizarea resurselor prin menținerea spiritului de competitivitate, desfășurându-se prin intermediul procedeelor specifice de licențiere, cesiune, gajare și franchising, în baza contractelor încheiate între titulari și beneficiari. Cele din urmă se înregistrează la AGEPI în Registrele Naționale pentru fiecare tip de contract în parte, excepție făcând doar contractele de gajare, care conform prevederilor Legii nr. 449/2001 cu privire la gaj, urmează a fi incluse în Registrul garanțiilor reale mobiliare. Vom menționa că înregistrarea contractelor de comercializare este un instrument important de protecție a drepturilor asupra OPI transmise.

În practica mondială se aplică atât înregistrarea obligatorie, cât şi cea facultativă a contractelor de transmitere a drepturilor, în țara noastră aceasta poartă un caracter facultativ (cu excepția cesiunilor).

Coraportul dintre diverse modalităţi de utilizare comercială a OPI în Republica Moldova, conform datelor din Registrele deținute de AGEPI, este reflectat în *Tabelul 16*. Informaţiile prezentate denotă dominaţia totală a cesiunii, ponderea cumulativă a căreia constituie 86,7%.

Tabelul 16

Contracte de comercializare a obiectelor de proprietate industrială înregistrate la AGEPI (1994-2020)

Contracte	1994-2000	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total	%
Cesiune	257	560	625	860	149	133	168	122	108	**2982**	86,7
Licenţă	37	65	82	121	18	19	13	17	14	**386**	11,2
Gaj	0	2	3	25		1		1		**32**	0,9
Franchising	2	2	10	23	2	1	1			**41**	1,2
Total	**296**	**629**	**720**	**1029**	**169**	**154**	**182**	**140**	**122**	**3441**	100,0

Examinarea informaţiei incluse în registrele de transmitere a drepturilor asupra obiectelor de proprietate industrială relevă prezenţa neîntreruptă a tranzacţiilor doar pe segmentul mărcilor (*Tabelele 17* și *18*).

Tabelul 17

Contracte de cesiune repartizate pe obiecte de proprietate industrială (1994-2020)

OPI	1994-2000	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total	%
Invenţii	22	21	16	12	6	2	3	4	2	**88**	3,0
MU	2	1	2	1						**6**	0,2
Mărci	228	513	592	839	142	128	163	116	104	**2825**	94,7
DMI	5	25	15	8	1	3	2	2	1	**62**	2,1
Soi de plantă									1	**1**	0,03
Total	**257**	**560**	**625**	**860**	**149**	**133**	**168**	**122**	**108**	**2982**	100,0

Tabelul 18

Contracte de licenţă repartizate pe obiecte de proprietate industrială (1994-2020)

OPI	1994-2000	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total	%
Invenţii	18	2	2	16	1		2	1		**42**	10,9
MU	1									**1**	0,3
Mărci	17	61	80	104	16	18	11	16	14	**337**	87,3
DMI	1	2		1	1	1				**6**	1,5
Total	**37**	**65**	**82**	**121**	**18**	**19**	**13**	**17**	**14**	**386**	100,0

Generalizând datele privind înregistrarea pe parcursul anilor 1994-2020 a contractelor de cesiune divizate pe OPI, constatăm ponderea de 94,7% a contractelor referitoare la mărci, 3,0% – invenţii, 2,1% – DMI, 0,2% – modele de utilitate și 0,03% – soiuri de plante. Informaţiile prezentate confirmă caracterul fragmentar al pieţei proprietăţii industriale din ţara noastră şi în mod special lipsa unei pieţe a produselor şi elaborărilor cu caracter inovaţional.

La capitolele invenţii, DMI și soiuri de plantă putem constata doar prezenţa unor tranzacţii ocazionale. Astfel, informaţiile prezentate demonstrează că piața inovaţională practic bate pasul pe loc, fiind doar una în devenire.

ÎNCHEIERE

Raportul de monitorizare a pieței proprietății industriale pentru anul 2020 conține o multitudine de informații statistice din domeniu, în mod special axându-se pe obiectele de proprietate industrială, care prezintă oferta reală a pieței proprietății industriale din Republica Moldova.

În final vom reitera următoarele:

- Oferta reală a pieței proprietății industriale, care sunt disponibile spre comercializare (prin licențiere sau cesiune), reprezintă totalitatea OPI supuse protecției și menținute în vigoare (valabile), înglobând atât OPI autohtone, cât și cele ale titularilor străini;
- La finele anului 2020 oferta reală a pieței proprietății industriale din Republica Moldova constituia 84653 de obiecte de proprietate industrială;
- Înregistrarea contractelor de comercializare a OPI este un instrument important de protecție a drepturilor asupra OPI transmise, însă în țara noastră aceasta poartă un caracter facultativ (cu excepția cesiunilor);
- Indicatorii statistici ai OPI reflectă gradul de maturitate a economiei, a liberei concurențe și a interesului investitorilor străini față de piața Republicii Moldova care este un element indispensabil și extrem de important al societății moderne.